

جایگاه عدالت آموزشی و رفتارهای مدنی تحصیلی در اخلاق تحصیلی

سیده سارا افرازنده^۱، سکینه سبزواری^{۲*}، طیبه میرزایی^۳، بتول پورابولی^۴

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی رازی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

۲- استادیار، گروه داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی رازی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

۳- استادیار، مرکز تحقیقات سالمندی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران

۴- گروه بهداشت، دانشکده پرستاری و مامایی رازی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

در هر عرصه‌ای که انسان دست به رفتار و فعالیت می‌زند، بدون تردید اخلاق و ارزش‌های اخلاقی سهم قابل توجهی را در جهت‌دهی رفتار وی ایفا می‌کنند. یکی از عرصه‌هایی که معیارها و ارزش‌های اخلاقی نقش غیرقابل انکاری را در تصمیم‌گیری‌ها و رفتارهای نهایی افراد ایفا می‌کنند، عرصه تحصیل علم و دانش است. در کنار اخلاق تحصیلی، یکی از مفاهیم دیگری که با تحصیل علم و دانش ارتباط تنگاتنگ و نزدیکی دارد عدالت آموزشی است. عدالت آموزشی فرآیندی است که همه دست اندرکاران آموزش به آن اندیشیده و خواهان برقراری آن در محیط تحت نظارت خود می‌باشند. وقتی اساتید در تعامل با دانشجویان عدالت را رعایت می‌کنند از طریق احساس خود، ارزشمندی زمینه یاری‌رسانی دانشجویان به یکدیگر و مشارکت و پایبندی به قواعد را در آن‌ها بالا می‌برند. این پژوهش با هدف بررسی عدالت آموزشی و رفتارهای اخلاق تحصیلی از دیدگاه دانشجویان دانشکده پرستاری مامایی رازی دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام شد. در این مطالعه توصیفی تحلیلی، نمونه پژوهش شامل ۲۹۰ نفر از دانشجویان دانشکده پرستاری مامایی رازی دانشگاه علوم پزشکی کرمان بودند. ابزار پژوهش پرسشنامه‌های عدالت آموزشی (Educational Justice Behavior=EJQ) و رفتارهای مدنی تحصیلی (Educational Citizenship Behavior questionnaire = ECBQ) بودند.

داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی و تحلیلی (ضریب همبستگی پیرسون، تی مستقل، ANOVA) در نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

میانگین نمره عدالت آموزشی دانشجویان در حد متوسط ($15/7 \pm 86/86$) و میانگین نمره رفتارهای مدنی تحصیلی در حد مطلوب ($10/49 \pm 66/63$) برآورد شد. نتایج حاصل از تحقیق نشان‌دهنده وجود ارتباط مثبت و معنی دار بین عدالت آموزشی و رفتارهای مدنی تحصیلی ($P=0.01$) بود. نظر به اهمیت اخلاق تحصیلی در کلیه مراحل آموزشی، با توجه به نتایج به دست آمده بررسی عوامل موثر در برقراری عدالت آموزشی جهت برنامه‌ریزی موثرتر در راستای بروز رفتارهای مدنی تحصیلی که نمودی از اخلاق تحصیلی در دانشجویان محسوب می‌شوند، به خصوص با تغییر در شیوه‌های آموزش و مشاوره ضروری به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: اخلاق تحصیلی، عدالت آموزشی، رفتارهای مدنی تحصیلی، دانشجویان

* Email: S_Sabzevari@kmu.ac.ir